

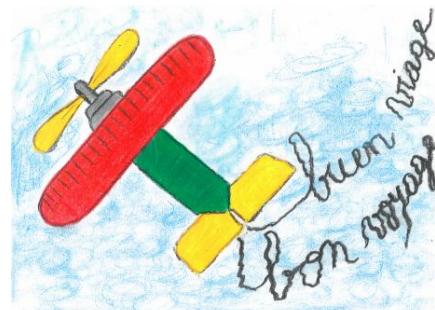
Θέμα 3

Εμπειρία από το Δημοτικό Σχολείο

Αναφέρουμε εδώ μια εμπειρία ενός δημοτικού σχολείου στην Πορτογαλία που συμμετείχε στην πρώτη έκδοση του διαγωνισμού Kamishibai στην Πορτογαλία, το 2018-2019: «Από το παράθυρό μου στον κόσμο», εμπνευσμένο από το απόσπασμα του Fernando Pessoa. Είναι η πρώτη χρονιά που αυτή η τάξη συμμετέχει στον Διαγωνισμό για το πολύγλωσσο Kamishibai και τα παιδιά δεν γνώριζαν την τεχνική του Kamishibai. Το έργο διήρκεσε από τον Νοέμβριο του 2018 έως τον Απρίλιο του 2019 και συμμετείχαν παιδιά διαφορετικών ηλικιών, από 6 έως 10 ετών. Σε αυτό το αρχείο παρουσιάζουμε τους προβληματισμούς των δύο δασκάλων που ανέλαβαν το έργο και οι οποίοι προέρχονται από τα ημερολόγια καταγραφής του 2019.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Αυτό το έργο «**O mundo é a nossa casa**» (Ο κόσμος είναι το σπίτι μας) ήταν μέρος του προγράμματος και αναπτύχθηκε γύρω από το θέμα της προστασίας του περιβάλλοντος, με το οποίο ασχολήθηκε η καθηγήτρια της τάξης και καθηγήτρια Αγγλικών. Το έργο έδωσε την ευκαιρία να εργαστούν με το περιεχόμενο του μαθήματος της Πορτογαλικών, των Φυσικών Επιστημών και της Τεχνολογίας, των Καλλιτεχνικών και των Αγγλικών. Οι μαθητές της Δ' τάξης δημιούργησαν μια ιστορία και ήθελαν να παρουσιάσουν ως κεντρικό ήρωα ένα πουλί, θύμα της ρύπανσης, σαν αυτό που είδαν να πετά πάνω από την αυλή του σχολείου τους και παρατήρησαν από το παράθυρο της τάξης τους.

Τεύχος που παρήχθη το 2021 στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού έργου "Erasmus+ Kamilala: ένα δημιουργικό έργο για την κοινωνική ένταξη μέσω του ανοίγματος στις γλώσσες και τους πολιτισμούς" - 2019-1-FR01-KA201-062903, που χρηματοδοτείται με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Εταίροι: Επιστημονικός Σύλλογος Dulala, Πανεπιστήμιο του Aveiro, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Πανεπιστήμιο Paris 8, Αυτόνομη Περιφέρεια της Vallée d'Aoste.

Η παρούσα δημοσίευση αντανακλά μόνο τις απόψεις των συγγραφέων και η Επιτροπή δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

«Δεν ήταν πάντα δυνατό να πραγματοποιηθούν δραστηριότητες με όλη την τάξη. Δόθηκαν διαφορετικές αποστολές στα παιδιά, σε μικρές ομάδες. Μερικές φορές οι αποφάσεις λαμβάνονταν στην ολομέλεια και θέτονταν προς συζήτηση και ψηφοφορία. Ο καθορισμός ενός σεναρίου από όλους μαζί διευκολύνει την πρόσβαση σε άλλες εργασίες σε μικρές ομάδες: τη σύνταξη του κειμένου, την αλληλουχία των γεγονότων της ιστορίας, των αριθμών χαρτονιών παρουσίασης, τις εικονογραφήσεις, την εισαγωγή γλωσσών».

Σ' αυτήν την πρώτη συλλογική εργασία, τα παιδιά εντοπίζουν τα βασικά στοιχεία για την κατασκευή του Kamishibaï και, πιθανώς, άλλα σημαντικά στοιχεία (αποσπάσματα της ιστορίας, λέξεις που θα εισαχθούν από άλλες γλώσσες) και οργανώνουν τα ακόλουθα βήματα με μια κατανομή εργασιών, ανάλογα με τις ατομικές ικανότητες και προτιμήσεις. Η δημιουργία του Kamishibaï κατέστησε επίσης δυνατή την αφύπνιση για την ιθαγένεια και τόνωσε την επιχειρηματολογία και τη διαπραγμάτευση. Οι «μαθητές ανέπτυξαν γραπτή έκφραση, δημιουργικότητα και έμαθαν να εργάζονται σε ομάδες με έναν κοινό στόχο». Με το kamishibaï, ο/η εκπαιδευτικός υιοθετεί μια ουδέτερη στάση, αλλά μπορεί να διευκολύνει τις ανταλλαγές απόψεων, να επαναδιατυπώσει τα επιχειρήματα, να ζητήσει από τα παιδιά να εξηγήσουν τις ιδέες τους, αλλά εναπόκειται στα παιδιά να αποφασίσουν, να ψηφίσουν και να συζητήσουν τις επιλογές τους. Φαίνεται ότι το πολύγλωσσο kamishibaï επιτρέπει την κοινωνικοποίηση του γραπτού λόγου, με την έννοια ότι, μεταξύ άλλων, οι μαθητές γράφουν ομαδικά την ιστορία προκειμένου να συμμετέχουν στον διαγωνισμό και για να την παρουσιάσουν στην κοινότητα».

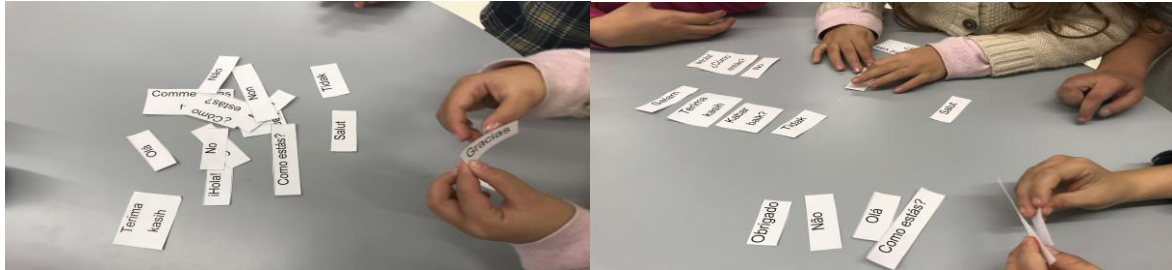
Δ
Υ
Ν
Α
Τ
Α

Σ
Η
Μ
Ε
Ι
Α

Μετά την ομαδική διαδικασία γραφής, οι εικονογραφήσεις άρχισαν να δημιουργούνται από ζευγάρια, βασισμένες σε επιστημονικά σχέδια από έναν ορνιθολογικό οδηγό. Σε αυτή την ιστορία, ο κύριος χαρακτήρας ταξιδεύει στον κόσμο και μιλάει τις γλώσσες των ανθρώπων, οι οποίες τον βοηθούν να επικοινωνεί με όλους. Για το σκοπό αυτό, οι μαθητές χρησιμοποίησαν εκφράσεις που χρησιμοποιούν στην καθημερινή τους ζωή, από την τηλεόραση και άλλα κοινωνικά δίκτυα, από την οικογένεια και τους φίλους τους που ζουν στο εξωτερικό και επίσης έψαξαν στο Διαδίκτυο για τις άλλες γλώσσες.

Τα παιδιά συμμετείχαν σε όλα τα στάδια της διαδικασίας (σε μεγάλες ή μικρές ομάδες), εκτός από την κατασκευή του σκηνικού παρουσίασης (butaï). Η δημόσια

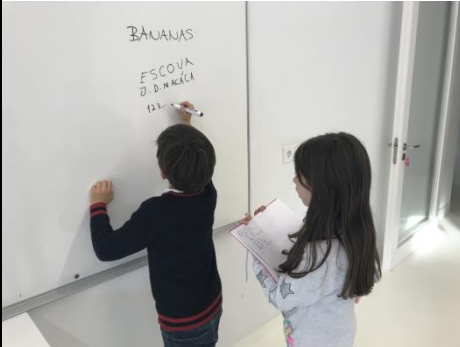
παρουσίαση του έργου πραγματοποιήθηκε κατά τη βραδιά λήξης της σχολικής χρονιάς.

<p>Α Π Ο Τ Ε Λ Ε Σ Μ Α Τ Α</p>	<p>«Το πρόγραμμα αυτό έπαιξε σημαντικό ρόλο στο επίπεδο μάθησης των μαθητών. Διαπιστώθηκαν οφέλη όσον αφορά τη διαθεματικότητα, τα κίνητρα και την ομαδική εργασία, που οδήγησαν στην ανάπτυξη διαφορετικών ικανοτήτων, δεξιοτήτων και στρατηγικών επίλυσης προβλημάτων, όπως η δημιουργικότητα, η κριτική σκέψη, η συγκέντρωση, η ανάγνωση και η γραφή, οι τεχνικές προφορικής έκφρασης και εικονογράφησης κ.λπ.».</p> <p>«Εκτός του ότι είναι καινοτόμο, είναι ιδανικό για τα μαθήματα και τα περιεχόμενα εκμάθησης των πορτογαλικών και ξένων γλωσσών».</p>
<p>Δ Υ Σ Κ Ο Λ Ι Ε Σ</p>	<p>«Μια δυσκολία που διαπιστώθηκε ήταν η σύνδεση του θέματος του διαγωνισμού με τις ιδέες που προέκυψαν από τα παιδιά.</p> <p>Καθώς δεν ήμουν η κύρια δασκάλα των μαθητών που συμμετείχαν στο πρόγραμμα, ήταν πιο δύσκολο να διαχειριστώ το πρόγραμμα. Εμπόδια που συναντήθηκαν: προσαρμογή του σχεδίου που έπρεπε να επικεντρωθεί στις αποφάσεις των μαθητών με τη δική μου διαθεσιμότητα χρόνου και καθηκόντων η έλλειψη χρόνου για την τελειοποίηση του σχεδίου.»</p>

« Το έργο αυτό προκάλεσε το ενδιαφέρον των μαθητών μας και επισημαίνουμε την επίγνωση της ικανότητάς τους να υλοποιήσουν και να εφαρμόσουν ένα πολύπλευρο έργο.

Η τεχνική kamishibaï επέτρεψε την εκμάθηση γνώσεων από διαφορετικούς τομείς και την ανταλλαγή ιδεών και εμπειριών μεταξύ ποικίλων στοιχείων της εκπαιδευτικής κοινότητας.

**Μ
Α
Ρ
Τ
Υ
Ρ
Ι
Ε
Σ**

Πρόκειται για ένα πολυδιαθεματικό πρόγραμμα που μας επιτρέπει να αξιοποιήσουμε στο μέγιστο τη δημιουργικότητα των παιδιών, ενώ ταυτόχρονα τα ευαισθητοποιεί για τη σπουδαιότητα της γλωσσικής και πολιτισμικής ποικιλομορφίας, τόσο σημαντικής σε έναν κόσμο εξίσου ποικίλο που είναι σήμερα. Πρόκειται για ένα πολύ ενθαρρυντικό, εκπαιδευτικό και παρακινητικό πρόγραμμα που επιτρέπει να

ασχοληθούμε με διάφορα θέματα προσαρμοσμένα στο περιεχόμενο των σχολικών μαθημάτων.» (Δασκάλα της τάξης)